

**ӨЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВ АТЫНДАҒЫ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

Ғылыми кеңесінің мәжілісінде қайта
қаралып, өзгеріспен бекітілді
№ 1 хаттама, 2.09.2024 ж.

**Ө. ЖӘНІБЕКОВ АТЫНДАҒЫ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ОҚЫТУШЫЛАРЫНЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ**

1. Мақсат

1. «Ө.Жәнібеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің оқытушылардың ар-намыс Кодексі» (бұдан әрі – Кодекс) Ө.Жәнібеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің (бұдан әрі – Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ, Университет) қоғамдастығы мүшелерінің құндылықтары мен мінез-құлық күтулерін көрсетеді, олардың жеке рөліне, лауазымына немесе қызмет түріне қарамастан. Осы Кодексте көрсетілген жалпы ережелер тек профессорлық-оқытушылық құрам мен қызметкерлерге ғана емес, сонымен қатар кеңірек қоғамдастыққа да қолданылады. «Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ оқытушыларының ар-намыс Кодексі» Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығы мүшелеріне өздерінің этикалық және мінез-құлық міндеттерін түсінуге, сондай-ақ олардың жұмысы және/немесе Университетпен өзара әрекеттесуі кезінде туындауы мүмкін этикалық мәселелерді анықтауға және шешуге көмектесуге бағытталған. Бұл құжатта сондай-ақ туындаған және ықтимал этикалық бұзушылықтар туралы өтінішті қалай беруге болатыны туралы нұсқаулар бар.

2. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ мүшелеріне Университетті, оның миссиясы мен негізгі құндылықтарын кәсіпқойлық пен этикалық нормаларды сақтай отырып ұсынуды тапсырады. Осы Оқытушылардың ар-намыс Кодексінің талаптарын сақтау Университет пен оның қоғамдастығының мүдделері үшін салауатты, құрметті және этикалық жұмыс ортасын құруға ықпал етеді.

3. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ – бұл әртүрлі қарым-қатынастарға ие мультимәдени ұйым. Қызметкерлер Университетте жұмыс істеу кезінде кездесуі мүмкін этикалық мәселелердің әртүрлілігі мен күрделілігін ескере отырып, бұл Кодекс тек жалпы нұсқаулық ретінде қызмет етеді.

4. Осы Кодекстің баптары Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың кең қоғамдастығы үшін жеке моральдық құндылықтар, мінез-құлық және этикалық стандарттар үшін жалпы негіздерді белгілейді. Бұл Кодекс профессорлық-оқытушылық құрамның саясаты мен рәсімдері, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың академиялық адалдық Кодексі және тәртіптік рәсімдер, Мүдделер қақтығысы жөніндегі ережелер мен рәсімдер сияқты басқа да ішкі саясаттар мен рәсімдермен толықтырылуы мүмкін. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері бұл Кодексті жалпы нұсқаулық ретінде пайдалануы керек және қажет болған жағдайда толығырақ ақпарат алу үшін тиісті саясаттарды пайдалануы керек.

2. Анықтамалар тізімі

5. Кодексте келесі анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) **Пара алу** – басқа адамның әрекеттеріне ықпал ету үшін кез келген материалдық құндылықтарды ұсыну, беру, қабылдау немесе талап ету.

2) **Буллинг (қорлау)** – теріс әрекеттер немесе мінез-құлық арқылы басқа адамға билік қолдану, оны жеке және/немесе кәсіби түрде ымыраға келтіреді. Буллинг мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді: қорқыту, қорлау, зорлық-зомбылық, немқұрайлылық немесе қорқытатын мінез-құлық, нысанға қолайсыз қысым көрсету немесе оны кәсіби қызметіне толық қатысудан оқшаулау немесе шығару.

3) **Мүдделер қақтығысы** – қызметкердің жеке мүдделері мен оның Университеттегі лауазымдық міндеттері бір-біріне қайшы келетін жағдай, мұндай жағдайда бейтарап бақылаушы қызметкердің әрекеттері немесе шешімдері жеке, қаржылық немесе басқада пайдаға негізделген бе деп сұрақ қоюы мүмкін. Күмәнданбау үшін «мүдделер қақтығысы» туралы кез келген ескерту нақты немесе ықтимал мүдделер қақтығысын білдіруі мүмкін.

4) **Тәртіптік жаза** – Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі жасаған тәртіптік бұзушылыққа қатысты ОҚПУ қолданатын тәртіптік әсер ету шарасы. Егер кәсіби этика нормаларының бұзылуы анықталса, Университет Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ мүшесіне қатысты ресми тәртіптік жаза қолдануы мүмкін. Тиісті әрекеттер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әртүрлі болуы мүмкін.

5) **Этика комиссиясы** – Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығы мүшелерінің тәртіптік бұзушылық фактілеріне қатысты қызметтік тергеу материалдарын қарау және қабылдануы тиіс тәртіптік шаралар бойынша ұсыныстар беру үшін құрылған тұрақты әрекет ететін алқалы, кеңесші орган.

6) **Кемсітушілік** – адамдарға олардың нәсілі, жасы, жыныстық бағдары, жынысы, ұлттық немесе этникалық шығу тегі, отбасылық жағдайы, отбасылық мәртебесі немесе мүгедектігі, діни сенімдері, саяси нанымдары және т.б. негізінде әділетсіз немесе алалаушылықпен қарау, бұл адамның университеттік бағдарламаға немесе қызметке қатысу немесе одан пайда алу мүмкіндігін негізсіз шектеуге немесе шектеуге жеткілікті маңызды, немесе жұмыс, тұрғын үй немесе Университетке тиесілілік жағдайларына басқаша теріс әсер етеді.

7) **Жақындық** – бір адамға немесе топқа басқа біреудің есебінен әділетсіз артықшылықты қатынас көрсету практикасы.

8) **Сыйлық** – Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесіне берілген тауар, кез келген валютадағы ақша, қызмет.

9) **Айлық есептік көрсеткіш** – Қазақстан Республикасының Үкіметі жәрдемақылар мен басқа да әлеуметтік төлемдерді есептеу үшін жыл сайын белгілейтін көрсеткіш.

10) **Қудалау (харассмент)** – адамның ар-намысын кемсітуге немесе қорқытатын, дұшпандық, кемсітетін, қорлайтын немесе ренжітетін жұмыс немесе оқу ортасын құруға бағытталған немесе нәтиже беретін қалаусыз мінез-құлық. Қорлайтын мінез-құлық мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді: жеке адамға немесе топқа қарсы қорқыту, қорлау, кемсіту, жала жабу немесе жиіркеніш көрсету, әпітеттер, қорлау немесе теріс стереотиптер,

әзілдер немесе лақап аттар, жала жабатын немесе кемсітетін пікірлер немесе суреттер бар жазбаша, баспа немесе графикалық материалдар, сондай-ақ жала жабатын немесе кемсітетін нысандарды, электрондық хаттарды, мәтіндік хабарламаларды немесе фотосуреттерді көрсету.

11) **Еңбек кодексі** – Қазақстан Республикасының Еңбек кодексін білдіреді.

12) **Непотизм** – туыстарын қалаған лауазымдарға тағайындау мақсатында билікті адал емес пайдалану.

13) **Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі** – Университетте жұмыс істейтін кез келген тұлға, оның ішінде, бірақ олармен шектелмей: еңбек шарты бойынша қызметкерлер, азаматтық-құқықтық шарттар бойынша жеке тұлғалар, Университеттің атынан немесе өтініші бойынша әрекет ететін басқа да тұлғалар.

14) **Қудалау** – басқа адамды әдейі және қайта-қайта қудалау, байланысқа түсу немесе қудалау және басқа адамға ауыр дене жарақатын келтіру қаупі.

15) **Университет бөлімшесі** – осы Кодекстің, мүдделер қақтығысының және этикалық мәселелердің сақталуын бақылауды және басқаруды жүзеге асыратын, сондай-ақ мүдделер қақтығысына байланысты туындайтын тәуекелдерді шешу үшін шаралар қарастыруға және қабылдауға уәкілетті құрылымдық бөлімше.

3. Жалпы ережелер

6. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ университет қоғамдастығының барлық мүшелерінің құрметті және лайықты қарым-қатынасқа құқығын мойындайды. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ әділ және құрметті жұмыс ортасын құруға ұмтылады, онда Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері өз үлестерін еркін қоса алады, идеяларды, сындарды ашық талқылай алады және даулай алады.

7. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері жақындық, непотизм, пара алу, алаяқтық, коррупция және әділ шешім қабылдауға кедергі келтіруі мүмкін басқа да осыған ұқсас тәжірибелердің кез келген көріністерінен аулақ болуы керек.

8. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының ешбір мүшесі кемсітушіліктің, қорқытудың, қудалаудың, бейтараптықтың, алалаушылықтың және заңсыз, адал емес немесе этикаға қайшы мінез-құлықтың кез келген түріне қатыспауы керек.

9. Жауапты лауазымдарды атқаратын тұлғалар өз өкілеттіктерін әділ, тиісті түрде жүзеге асыруы және басқаларға сыпайы және құрметпен қарауы, алалаусыз және бейтарап болуы керек.

10. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері кампус ішінде және Университеттен тыс жерде өз әріптестеріне құрметпен қарайды.

11. Кәсіби міндеттерді орындау кезінде Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері әрқашан кәсіби киініп, өздерін кәсіби ұстауы керек.

12. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері Университеттің мүдделері үшін тиімді кәсіби ынтымақтастыққа тең күш салуы керек.

13. Қолайсыз мінез-құлық мысалдары мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- 1) агрессивті қарым-қатынас, оның ішінде орынсыз және/немесе қорлайтын өрнектерді (ауызша немесе жазбаша) қолдану;
- 2) оқшаулау, әдейі шығару және/немесе жұмыста ынтымақтастықтан бас тарту;
- 3) кемсітетін ат қою және қорлау;
- 4) физикалық немесе психологиялық сипаттағы қауіп-қатер;
- 5) басқаларда қорқыныш немесе алаңдаушылық тудыратын қорқытатын мінез-құлық немесе сөздер;
- 6) жауапты лауазымдағы тұлғаның билікті теріс пайдалануы;
- 7) кибер-қорлау, мысалы, электрондық пошта немесе әлеуметтік желілер сайттарын пайдаланып, кемсітетін хабарламалар жариялау немесе біреу туралы құпия ақпаратты тарату;
- 8) зиянды өсектер тарату немесе біреуді қорлау;
- 9) жұмыста оқшаулауға немесе ынтымақтастықтан бас тартуға ықпал ету;
- 10) адамның сыртқы түрі туралы кемсітетін пікірлер;
- 11) басқалар жасаған жұмыстың еңбегін өзіне жазу;
- 12) біреуді басқалардың алдында кемсіту/төмендету.

4. Пара алумен күрес жөніндегі міндеттеме

14. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ кез келген нысандағы пара ұсынуға және алуға нөлдік төзімділік тәсілін ұстанады. ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері өз жұмыстарын адал атқаруы, жеке мақсаттар үшін билікті теріс пайдаланудың алдын алуы керек.

15. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері пара алу немесе коррупцияның кез келген түрінен аулақ болуы және одан бас тартуы керек. Пара алуға қатысты екі түрлі қылмыс бар:

- 1) Басқа адамды сатып алу – осы Кодексті, ішкі нормативтік актілерді немесе Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып, заңсыз әрекеттерге итермелеу немесе сыйақы беру ниетімен басқа адамға қаржылық немесе басқа да пайда ұсыну, уәде беру немесе беру.
- 2) Пара алу – осы Кодексті, ішкі нормативтік актілерді немесе Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып, заңсыз әрекеттер жасауды көздейтін басқа адамнан қаржылық немесе басқа да пайда алуға өтініш жасау, келісу, алу.

16. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері пара алу түрлерінің алдын алуға, ашуға және хабарлауға жауапты және осы Кодексті бұзуға әкелуі мүмкін кез келген әрекеттерден аулақ болуы керек. Куә болған пара алу жағдайларын жасыру/жария етпеу адамды заңсыз әрекеттің қатысушысы ете алады, тіпті ол тікелей қатысы болмаса да. Мұндай жағдайларда мұндай адамға бұзушылықтың мән-жайлары мен ауырлығына байланысты тәртіптік жазалар қолданылуы мүмкін.

17. Пара алуға қатысы бар адам да, пара беруді әдейі жеңілдететін, кеңес беретін немесе ынталандыратын делдалда пара беру қылмысының қатысушысы болып саналады және ұқсас жазаға тартылады.

18. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері сыйлық ұсыну немесе алу қашан орынды екенін және берушінің ниеттерін әрдайым ескеруі керек. Сыйлық беру және алуға тыйым салынбайды, егер келесі талаптардың барлығы орындалса:

- 1) Сыйлық қолма-қол ақша немесе оның баламасын қамтымайды.
- 2) Сыйлық жеке тұлғаның атынан емес, бөлімшенің/университеттің/тобының атынан беріледі.
- 3) Сыйлық ашық түрде, жасырын емес беріледі.
- 4) Сыйлық адамның шешімдеріне әсер ететіндей болып саналмайды.
- 5) Алынған немесе берілген сыйлықтың құны 4 айлық есептік көрсеткіштен аспауы керек.

19. Құны 4 айлық есептік көрсеткіштен асатын сыйлықтар қабылданбауы және қайтарылуы Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ кез келген болжамды пара алу немесе коррупция жағдайларын тергейді. Нақты іске қатысы бар адамдарға қатысты тәртіптік шаралар жұмыстан босатуға және тиісті реттеуші және құқық қорғау органдарына хабарлауға әкелуі мүмкін.

5. Деректердің құпиялылығы және құпия ақпарат

20. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері Университет атынан әртүрлі құпия және жеке ақпаратты алады және ұсынады. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының әрбір мүшесі ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге және оған рұқсатсыз қолжетімділікті болдырмауға міндетті.

21. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері Университет туралы құпия ақпаратты сыртқы тараптарға жарияламауы немесе оны жеке мақсаттарда пайдаланбауы керек. Бұл барлық қаржылық мәселелерге, студенттерді қабылдау және олардың материалдарына, персоналға немесе басқа жабық ақпаратқа және электрондық поштаға қатысты. Құпия ақпаратты жариялау және тарату ауыр бұзушылық ретінде қарастырылуы мүмкін.

22. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі ретінде өз өкілеттіктерін асыра пайдалануға, студенттерді қабылдау, қаржылық,

академиялық немесе кадрлық мәселелер бойынша құпия ақпарат алуға тырысуға немесе үшінші тараптардың мүдделерін тартуға тыйым салынады.

23. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының ешбір өкілі, оның лауазымына немесе еңбек өтіліне қарамастан, студенттерді қабылдау процесіне араласпауы керек. Студенттерді қабылдау процесіне қатысты барлық ақпарат, соның ішінде үміткерлердің рейтингі және сұхбат нәтижелері қатаң құпия болып табылады және үшінші тарапқа жарияланбауы керек.

24. Университетпен қарым-қатынас тоқтатылғаннан кейін де құпия ақпаратты сақтау міндеттемелері күшінде қалады.

25. Құжаттар мен ақпараттың құпиялылығы және мұндай ақпаратпен тиісті жұмыс істеу тиісті ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі.

26. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ өз қоғамдастығы мүшелерінің кез келген жеке деректерінің құпиялылығын, қауіпсіздігін және қорғалуын қамтамасыз етуге және оларды Қазақстанның заңнамасы мен кәсіби стандарттарына сәйкес этикалық нормаларға сәйкес пайдалануға ұмтылады. Кез келген жеке деректер субъектісіне қатысты заңды және ашық түрде өңделеді.

27. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері туралы құпия ақпараттың таралып кетуін анықтаса және желідегі кез келген күдікті мінез-құлық түрлерін анықтаса, IT қызметкерлеріне және/немесе университет бөлімшесіне хабарлауы керек.

6. Қауіпсіздік және университет ресурстарын пайдалану

29. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері ресурстарға (объектілерге, жабдықтарға және материалдарға) және Университеттің меншігіне ұқыпты қарауы керек.

30. Университеттің жайлары, жабдықтары және керек-жарақтары кәсіби міндеттерді орындаудан басқа мақсаттарда пайдаланылмауы керек. Дегенмен, мерзімді жеке пайдалану (мысалы, принтер, стационарлық телефон және т.б.) мүлікке зиян келтірмесе, жұмыстың орындалуына әсер етпесе немесе жұмыс процесін бұзбаса рұқсат етіледі.

31. Барлық жабдықтар, жайлар, кітапхана материалдары, ғылыми жинақтар, кітаптар және басқа университет меншігі тиісті ресурстарға иелік ететін құрылымдық бөлімшелердің тікелей басқаруында болады.

32. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері еңбек қауіпсіздігі және денсаулықты қорғау жөніндегі ішкі ережелерді сақтауы керек. Толығырақ ақпарат Еңбек қауіпсіздігі және қорғау жүйесінің саясатында, міндетті медициналық тексерулерден өту Ережелерінде, өрт қауіпсіздігі Ережелерінде қамтылған.

33. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері

Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығы мүшелерінің кінәсі немесе абайсыздығы салдарынан болмаған қалыпты тозу, құнсыздану немесе зақым үшін жауапкершілікке тартылмайды

7. Плагиат

34. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері дайындаған кез келген зерттеулер, сауалнамалар, талдаулар немесе құжаттар адалдық және адалдық қағидаттарына негізделеді.

35. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері идеялардың, тұжырымдамалардың және шешімдердің тиесілігі тиісті түрде мойындалмаса, ешқандай жұмыс орындамайды.

36. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының ешбір мүшесі басқа мүшенің жұмыстарын өзінікі ретінде беруге немесе оларды басқа біреудің жұмысы ретінде қызмет немесе белгілі бір сыйақыға айырбастау ретінде ұсынуға тырыспауы керек.

37. Профессорлық-оқытушылық құрам арасындағы зерттеу қызметіндегі әдеп бойынша толығырақ ақпарат профессорлық-оқытушылық құрамның Саясаты мен рәсімдерінде қамтылған.

8. Жұмыс уақытынан тыс және кампустан тыс мінез-құлық нормалары

38. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының ешбір мүшесі Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ ішінде де, одан тыс жерде де жеке қызметтер мен пайда алу үшін өзінің ресми мәртебесін пайдаланбауы керек.

Жария түрде әрекет ете отырып немесе өз көзқарастарын білдіре отырып, қызметкер ол өз атынан әрекет ететінін және Университеттің көзқарасын білдірмейтінін анық мәлімдеуі керек.

40. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері Университеттің атауын және визуалды сәйкестігін (логотипті) Университеттегі жұмыс міндеттерін орындау контекстінен басқа жағдайларда пайдалана алмайды.

41. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері қоғамда өздерін лайықты ұстауы, Университеттің өкілі ретіндегі мәртебесін есте сақтауы керек.

42. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері өз мінез-құлқы Университеттің моральдық және этикалық нормаларына сәйкес келетінін анықтау үшін осы Кодекске және академиялық мінез-құлық Стандарттарына сілтеме жасауы және өз мінез-құлқында осы нормаларды ұстануға тырысуы керек.

43. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығы мүшелерінің жұмыс уақытынан тыс және/немесе кампустан тыс мінез-құлқы, егер мұндай мінез-құлқы:

- 1) қылмыстық болса;
- 2) Еңбек кодексін бұзу болса;
- 3) Университет үшін ықтимал азаматтық жауапкершілікке әкелсе;
- 4) Университеттің беделіне нұқсан келтірсе, бұл маңызды стейкхолдерлермен қарым-қатынасқа теріс әсер етуі мүмкін;
- 5) Университеттің өз миссиясын орындауына және/немесе Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығы мүшесінің кәсіби міндеттерін орындауына айтарлықтай әсер етсе, тәртіптік шаралар қабылдауға негіз бола алады.

44. Осы тараудың 40-45 тармақтары Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-да оқитын студенттерге Университеттен тыс мінез-құлық стандарттары бөлігінде де қолданылады.

9. Әлеуметтік желілер және БАҚ

45. Университет және оның бөлімшелері атынан әлеуметтік желілерде аудиториямен өзара әрекеттесу кезінде Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері Университетті ұсынады, сондықтан жарияланатын контент мұқият тексерілгеніне көз жеткізу керек, өйткені кез келген екіұштылық дұрыс түсінілмеуі, қате түсіндірілуі және контекстен тыс алынуы мүмкін, бұл Университеттің беделіне теріс әсер етуі мүмкін.

46. Университет немесе оның бөлімшелері атынан әлеуметтік желілерде аудиториямен өзара әрекеттесу кезінде Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері сезімтал тақырыптарды (мысалы, саясат, дін, әлеуметтік мәселелер және т.б.) талқылаудан аулақ болуы керек, егер олар зерттеу пәні немесе талқылау тақырыбы болмаса, сондай-ақ кез келген жеке пікірлерден бас тартуы керек.

47. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының әрбір мүшесі оның ОҚПУ-ға тиесілілігі университеттің беделі мен қоғамдық имиджіне әсер етуі мүмкін екенін есте сақтауы керек. Әлеуметтік желілерде жеке пікір білдіру кезінде бұл көзқарастар университеттің ресми ұстанымын көрсетпейтінін (яғни, өмірбаянда/профильде/пікірлерде) анық мәлімдеу маңызды.

48. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ өз студенттерінің, оқытушыларының және қызметкерлерінің пікір білдіру еркіндігі мен сөз бостандығына құқықтарын құрметтейді, сондықтан Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының әрбір мүшесі жеке әлеуметтік желі аккаунттарын өз қалауы бойынша басқаруға толық құқылы, және университет мұндай әлеуметтік желі жарияланымдары туғызуы мүмкін кез келген салдарлар үшін жауапкершілікке тартылмайды. Қосымша ақпарат алу үшін Әлеуметтік желілер бойынша нұсқаулықты пайдаланыңыз. Әлеуметтік желілерде ашық қолжетімді барлық нәрсе БАҚ-та қолданылуы мүмкін, сондықтан қате түсіндірілуі және контекстен тыс алынуы мүмкін.

49. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының әрбір мүшесі

авторлық құқықпен қорғалған материалдарды, мультимедиа файлдарын, зерттеу нәтижелерін, корпоративтік құжаттар мен хабарламаларды немесе Университеттің меншігі болып саналатын кез келген басқа ақпаратты таратпас бұрын рұқсаттар мен құқықтарды алуы керек.

50. Осы тараудың 47-51 тармақтары Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың кеңейтілген қоғамдастығына, соның ішінде студенттерге, профессорлық-оқытушылық құрамға және қызметкерлерге, қамқоршылықтағы адамдарға және жақын туыстарына, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ ұйымдарына қолданылады.

10. Үшінші тараптар

51. Үшінші тараптармен кез келген ресми ынтымақтастық нысанын жүзеге асыратын Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері қарым-қатынасқа түспес бұрын тиісті тексеру жүргізу немесе сәйкестікті қамтамасыз ететін шарттарға, ынтымақтастық туралы меморандумдарға немесе басқа тиісті құжаттарға тиісті ережелерді енгізу арқылы үшінші тараптардың осы этика Кодексін сақтауын қамтамасыз етуі керек.

52. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелері үшінші тараптармен кез келген қарым-қатынас нысандарына және олардың Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ беделіне мүдделер қақтығысы, пара алу, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың қаржылық саясаты және т.б. тұрғысынан әсеріне мұқият болуы керек. Толығырақ ақпарат алу үшін Мүдделер қақтығысы жөніндегі ережелер мен рәсімдерді пайдаланыңыз.

53. Зерттеулерді қаржыландыруды немесе байланысты келісімдерді қоса алғанда, академиялық ынтымақтастықтың кез келген нысаны Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың ішкі нормативтік құжаттарымен реттеледі.

54. Университет бөлімшесі этика Кодексінің талаптары туралы үшінші тараптарды, соның ішінде Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ өзара түсіністік және/немесе ынтымақтастық туралы меморандумға қол қоятын тараптарды, сондай-ақ Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың барлық тауарлар мен қызметтер жеткізушілерін хабардар етуге міндетті.

11. Бұзушылықтарды қарау және өңдеу

55. Университет бөлімшесі осы саясаттың жүзеге асырылуын және мониторингін бақылайды. Университет бөлімшесі анықталған мәселелерді әділ және дәйекті шешуді қамтамасыз етуге ұмтылады. Университет бөлімшесі Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелерін шағымдарды қарау рәсімдері туралы хабардар етуге міндетті.

56. Этикалық нормалардың бұзылуы мәселесін көтеру кезінде Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі бұзушылықтың ауырлық дәрежесін

түсінуі керек. Кішігірім бұзушылықтар ішкі бөлімшелер немесе ОПҚ/қызметкерлер арасында бейресми талқылау, тікелей басшымен кеңесу немесе бейресми медиация арқылы шешілуі мүмкін. Басшы және оның бағыныштылары мәселені шешу үшін ақылға қонымды күш салуы керек. Егер бұзушылық мәселесі тікелей басшыға қатысты болса, Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі Университет бөлімшесіне тікелей жүгіне алады.

57. Егер Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі бұзушылықты ауыр деп бағаласа, ол басшы арқылы немесе тікелей Университет бөлімшесіне жеке шағым түсіруге құқылы. ОҚПУ-дың профессорлық-оқытушылық құрамы және студенттері, егер мұндай бұзушылық профессорлық-оқытушылық құрамның саясаты мен рәсімдері және студенттердің мінез-құлық Кодексі мен тәртіптік рәсімдермен реттелмесе, Университет бөлімшесіне ресми шағым түсіре алады.

58. Шағымдарға қатысты барлық рәсімдер немесе құжаттар Университет бөлімшесімен құпиялылық пен құрметпен өңделеді. Шағым туралы ақпарат тек мәселені шешуге қатысатындарға ғана хабарланады. Университет бөлімшесінің шағым берушіге құпиялылықты және/немесе құрметті қамтамасыз ете алмауы осы Кодексті бұзу болып табылады.

59. Университет бөлімшесі мәселені тәуелсіз тергеуді жүргізе алады. Ол Университеттің құрылымдық бөлімшелерінен және Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының кез келген мүшесінен барлық қажетті ақпаратты сұрауға және алуға құқылы. Барлық тергеулер құпия болуы керек.

60. Егер Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі немесе Университет бөлімшесі істі Кодекстің, ішкі нормативтік құжаттардың немесе Қазақстан Республикасының заңнамасының ауыр бұзушылығы деп бағаласа, Университет бөлімшесі Еңбек кодексінде көрсетілген кесте мен кезеңдерге сәйкес Әдеп комиссиясының отырысын бастауы немесе тиісті құқық қорғау органдарына жүгінуі керек. Университет бөлімшесінің міндеттеріне Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшелерін комиссия отырыстарын бастау құқығы туралы хабардар ету кіреді.

61. Егер Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының мүшесі немесе Университет бөлімшесі істі Әдеп комиссиясына жолдаса, қарау процесі Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ комиссиясының ережелеріне және ОПҚ-ның жұмыс ережелері мен тәртібіне, сондай-ақ тәртіптік істерді қараудың ішкі ережелері мен рәсімдерінің процестері мен рәсімдеріне сәйкес жүзеге асырылады. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ тәртіптік комиссиясы өз жұмысында осы Кодекстің принциптері мен ережелерін ұстануы керек.

62. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ өз мүшелерін Кодекстің бұзылуы туралы алаңдаушылықтарын хабарлауға шақырады. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының барлық мүшелері осы Кодексті бұзуға әкелуі мүмкін кез келген әрекеттерден аулақ болуы және оның кез келген бұзушылық түрлері

туралы хабарлауға міндетті. Алайда, жеке пайда үшін жалған айыптаулар немесе басқа адамға зиян келтіру ниетімен хабарламалар жасау тәртіптік жазаларға әкелуі мүмкін.

63. Университет осы Кодекстің бұзылуы туралы адал хабарлаған Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының кез келген мүшесіне қатысты ешқандай теріс немесе қолайсыз әрекеттерге жол бермейді.

64. Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының ешбір мүшесі осы Кодекстің ережелеріне сәйкес өз құқықтарын жүзеге асырғаны үшін кез келген тұлғаға қарсы жауап қайтару шараларын қолдануға немесе қудалауға ұшырауға құқылы емес.

12. Қорытынды

65. Университет командасына қосыла отырып, қоғамдастық мүшесі Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ-дың өкілі болады. Біз бәріміз осы құжатта сипатталған жеке мораль, мінез-құлық және этиканың жоғары стандарттарын сақтауға жауаптымыз. Этикалық принциптерді сақтау жауапкершілігі Ө.Жәнібеков атындағы ОҚПУ қоғамдастығының барлық деңгейдегі әрбір мүшесінде жатыр және біздің беделімізді қорғау, амбициялық мақсаттарымызға жету және Университет пен оның қоғамдастығының мүдделері үшін салауатты, құрметті және этикалық жұмыс ортасын ілгерілету үшін оған байыпты қарау керек.